

مردانہ۔ گورو صاحب ادو کے پنڈ دے باہر وار اک پیل تھلے آبراجے۔ جدوں مردانے نے بینتی کیتی کہ مینوں بھکھ لگی ہے تاں گورو صاحب نے انوں کبہا کہ پنڈ وچ جاؤتے لمبڑدار میاں دا گھر پچھ کے باہر اچی جہی 'ست کرتار' دا اواج لاؤنا۔

چودھری میاں دا پکا مکان علاقے وچ مشہور سی۔ مردانہ رواں روی لمبڑدار دے گھر پہنچ گیا۔

جوین مردانے بوہتے پہنچ ست کرتار کبہا تاں اندرون بیبی بھجی آئی اتے آکے متھا ٹیکیا۔ اوہ جھٹ پچھان گئی کہ ایہہ تاں گورو صاحب دا مردانہ ہی ہے۔ ایسری نوں چاء چڑھ گیا۔ پچھن لگی کتھے نے گورو جی؟ مردانے نے جواب دتا کہ صاحب تہاڈے پنڈ دے چھپر کنڈھے پیل بیٹھ براجے ہوئے۔ بیبی نے سیوادار نوں جل پانی چھکایا تے ضد کرن لگی کہ بابا جی نوں وی سدّ کے لے آ۔

سیوادار بابا جی نوں وی سدّ لیا تے بیبی ایسری نے بڑے ستکار نال پرشادا چھکایا۔ گورو صاحب اتھے شام دے ویلے پھر دیوان سجاؤدے۔ سویر دا پرشادا روز بیبی ایسری دے گھروں ہی چھکدے۔

کنک جوناں چھولیاں دی بجائی دے دن سن۔

لمبڑدار میاں اج کلہ باہر پیلیاں وچ ہی اپنے پتران سمیت رجھا رہندا۔ اک دن جدوں چھاپویلا پہنچن وچ کویلا ہو گیا تاں پتر شکایت کر رہے سن۔ اودوں پھر نال-دیل کسے نے لمبڑدار نوں تاہناں مار دتا کہ تہاڈیاں زنانیاں شاہویلا تہانوں پہنچاؤن کہ سادھاں نوں؟

بتھ وچ پرانی (ڈنڈا)، چودھری میاں غصے نال بھریا پیتا پنڈ نوں روانہ ہویا۔ گھر وڑدیاں چودھری دا غصہ پور بھیانک روپ لے گیا جدوں اس وی بکھیا کہ گھر دیا زنانیاں دو سادھاں نوں روٹی چھکا رہیاں۔ گالیں چھڑ پیا کہ ایناں ویہلڑ سادھاں دا تہانوں فکر ہے باہر کم کار والے بندے بھاوے بھکھے مرن۔ گورو صاحب نے جوین چودھری نوں گالیاں کڈھن توں ورجیا تاں چودھری نے گورو صاحب دے لت مارنی چاہی پر لت اتانہ ہی نہی چکّ پایا۔ پھر گورو صاحب نوں مارن لئی جوین ڈنڈا الاریا تاں چودھری نوں تاں ایو محسوس ہویا جوین بانہہ دا ساہ ستّ ہی مکّ جاندا ہے۔ چودھری نوں تاں اجیہا غصہ آیا کہ لقوہ مار گیا۔

چودھری اپاہج ہو چکا سی۔ دھرمی لوک ایہہ کہہ رہے سن کہ ایہہ سادھو دا صراف پیا ہے چودھری نوں۔

دوسرے دن جدوں حکیمان نے جواب دے دتا کہ

1525ء دی دن۔ ۱۵۲۰/۲۱ سیدپر سروئے دی بریادی توں بعد ۱۵۲۴ء ای وچ دیپالپر اتے لاہور دا قتل عام وی ہو چکا ہے۔ خبیر بے نواب دولت خاں ابارا بیلمولودھیب ابراہیم وی بابر دی گرفت وچ ہے۔ گورو صاحب سلطان پور توں کرتارپور نوں آ رہے۔ لگدا ہے، رستے وچ ادو کے رہنا چندے بن۔ ادو کے اودو بٹالے علاقے دا سبھ توں وڈا نگر سی۔ بٹالے دی بہتی وپاری آبادی اودو کے اتے لاگلے وڈے پنڈاں نگران توں ہی اٹھ کے گئی ہندی ہے۔

ادوکیاں دی بیبی ایسری ۱۵۸۲ ب. (۱۱۵۲۵ء) تک

سلطان پور ابارا بیلمولودھیب ابراہیم توں چل گورو صاحب ادو کے پہنچے۔

گورو صاحب دے جدی پنڈ پٹھپونڈ دے ۵ ک. می. دکھن - پچھم وچ جھوٹا جیہا پنڈ خان چھاہڑی ہے جتھے گورو انگد دیو جی دا پرسدھ گرو دوارہ ہے۔ اس پنڈ وچ سکھی دا بیج کھڈ گورو نانک پاتشاہ نے بیجیا سی۔ اتھوں دا چودھری ڈلا سندھو گورو صاحب دا سیوک بن چکا سی۔ پہلی اداسی ویلے جدوں گورو صاحب سلطان پور توں نکلے تاں اس علاقے وچ دی گھمدے گھمدے سیدپر ول گئے سن۔ اودو جدوں گورو صاحب بھائی ڈلے دے گھر بچن بلاس کر رہے سن تاں ڈلے دی چھوٹی جہی ایسری ناں دی بالڑی اپنا ہی رولا رپا پا رہی سی۔ تاں ڈلے دی پتنی جدوں غصے وچ آکڑی نوں جھڑک رہی سی تاں گورو صاحب نے ماں نوں ورجیا کہ نہی اس بالڑی نوں کرن دیو جو کردی ہے۔ کلہ نوں اس نے سکھی دا وڈا پرچار کرناں ہے۔

ساوہب تاں اپرنت اداسیاں وچ رہے، پر لگدی ڈلا گورو صاحب دی راضی باجی دا پتہ گایے بگایے سکھاں کولو کردا رہا۔ ایہہ وی ہو سکدے کہ ڈلا گورو صاحب نوں جا کرتارپور وی ملیا ہووے۔ مکدی گل وڈی ہو کے ایسری پنڈ ادو کے دے لمبڑدار میاں دے پتر برج نال ویاپی گئی۔

ادو کے بٹالے توں سارا ۵ ک. می. دکھن ہے اتے نال ہی اک پور پرانا پنڈ جیتو سرجا ہے۔ گورو صاحب دے ویلیاں وچ ایہہ پنڈ چوکھی اہمیت رکھدا سی۔ بٹالا اجے نوا نواں جمیا ہی سی۔ پر بھٹیانے جدوں بٹالے وچ پکا قلعہ اسار دتا تاں وپاری لوک بٹالے وچ وسیا کرن وچ کابل تے سن۔

ادو کے وکھے گورو صاحب تّ چار ویراں آئے سن۔ تّ واری اوں دا تاں اتھاسک ثبوت ہی ملدا ہے۔ ایتکان وی گورو صاحب سلطان پور ابارا بیلمولودھیب ابراہیم ولوں آئے سن۔ نال گورو صاحب دے بھائی

بھائی سنی تینوں لقوہ ہو گیا ہے جولا-علاج ہے تان چودھری دیاں اکھاں کھلیاں کہ غصے وچ کی کر بیٹھاں آن۔ پسچاتاپ کردا اے۔ نونہ نال گلّ کردا ہے کہ ہو سکدے تیرا سادھو بابا وڈی کرنی والا ہووے۔ نونہ نے دسیا کہ گورو نانک تان بھگوان داروپ ہن۔ کی تسان نہی سنیا گورو صاحب بارے؟ چودھری نے کہا کہ مینوں کجھ پتہ نہی سنی میں تان ایہو سمجھیا کہ کوئی پاکھنڈی سادھو بیٹھا ہے۔

چودھری نونہ دے اگے ترلا ماردا اے کہ بابے اگے ہتھ پلہ جوڑے ویکھ، جے میری زندگی بچ جائے تان۔

ایسری سویرے سوادی بھوجن تیار کر کے سہرے نوں گڈے تے پا، گورو صاحب دے ڈیرے تے پہنچدی

کوٹھا صاحب ادو کے

بے۔ مردانہ گورو صاحب نوں بینتی کردا ہے کہ بابا جی ایسری ائی ہے۔ ایسری نے جویں گورو صاحب دے چرن چھوئے بابا جی نے ایسری دے سر ہتھ رکھیا۔ ایسری دا گھر والا برج تے دیور چودھری نوں وی گورو صاحب دے چرناں تے لجاندے۔ ایسری نے بڑی ادھینگی ساہت بینتی کیتی کہ تسی بخشنہار ہو میرے سہرے نوں بخش دیو۔ میاں وی اکھاں وچ بنجھولے کے چرناں تے ڈھہیا۔

گورو صاحب نے کہا پنڈ وچ دھرم سال بناؤ۔ چودھری مئیں نے کہا جہو جہی مرضی دھرم سال دا حکم کرو بناو دنا وان۔ گورو صاحب نے کہا کہ تسی آپ بناؤ، آپ سیوا کرو۔

دھرم سال دی اساری دا کم شروع ہویا۔ لنیواہ چودھری نے جویں کندھ کڈھن لئی گارے دی گھانی گوڈن دی کوشش شروع کیتی تان اوہدی لت چل پئی۔ اچی اچی دہائی دین لگ پیا، 'دھنّ بابا نانک۔ دھنّ گورو نانک'۔ میاں تان گارے وچ ہی لیٹے ماری جاوے۔ ایسے طرحاں کم کر دیاں ہتھ وی راضی ہو گیا۔

علاقہ وچ اک دم دھم پے گئی۔ بٹالے دے لوک پہلاں ہی گورو صاحب نوں جان چکے سن۔ ادو کے تان روز شامی میلہ لگنا شروع ہو گیا۔

دھرم سال دا جہڑا کوٹھا اساریا سنی، اک دن مینہ کارن کندھ دی نقر ڈگن لگی سی کہ گورو صاحب نے اک لکڑ، شتیر دے تھلے دعا دتی۔ چودھری کہن لگا بابا جی حکم کرو پکا کوٹھا پا دندے ہاں؟ گورو صاحب نے کہا کہ ایہہ کچا کوٹھا وی پکیاں سامان ہے۔ گورو صاحب اشارہ دے رہے سن کہ علاقہ وچ سکھی دا محل پکا بنن والا ہے۔

گورو صاحب نے بیٹھ ششوبہت شبد سری راگ وچ اچاریا:-

سریراگ محلہ ۱ جتے دسہہ دھولہر بگے بنک دوار -- کر من خوسی اساریا دوجے بیت پیار -- اندرّ خالی پریم بنّ ڈھیہہ ڈھیری تنّ چھاؤ -- ابھائی رے تنّ دھنّ ساٹھن ہوئی -- رام نامّ دھنّ نرملو گڑ دات کرے پرہہ سوئی -- ا رہاؤ -- رام نامّ دھنّ نرملو جے دیوے دیونہاؤ -- اگے پوچھن ہوئی جس بیلی گڑ کرتاؤ -- آپ چھڈائے چھٹیئے آپے بخشنہاؤ -- ۲ منمکھ جانے اپنے دھیا پوت سنجوگ -- ناری دیکھ وگاسیئہ نالے ہرکھ سو سوگ -- گرمکھ سبدرنگاولے ایہنیں ہر رس بھوگ -- ۳ چت چلے وٹ جاونو ساقط ڈول ڈولای -- باہر ڈھونڈھ وگچیئے گھر مہہ وسنت ستھائی -- منمکھ ہومے کر مسی گرمکھ پلے پائی -- ۴ ساقط نرگیا ریا اپنا مول پچھاؤ -- رکت بند کا ایہہ تنو اگنی پاپس پراؤ -- پونے کے ویس دیہری مستک سچ نیساؤ -- ۵ بہتا جیون منگیئے موآن لوڑے کوئی -- سکھ جیون تس آکھیئے جس گرمکھ وسیا سوئی -- نام ہونے کیا گنی جس ہر گر درس ن ہوئی -- ۶ جیو سپنے نیس بھلیئے جب لگ ندرا ہوئی -- ایو سرین کے ویس جینڑا انتر ہومے دوئی -- گرمت ہوئی وچاریئے سپنا ایہہ جگ لوی -- ۷ اگن مرے جل پائے جیو بارک دودھے مائع -- بنّ جل کمل سو نہ تھیئے بنّ جل میں مرائی -- نانک گرمکھ ہر ریس ملے جیوا ہر گن گائ --

جدوں گورو صاحب ادو کے توں روانہ ہوناں سنی تان سنگتاں نے گورو صاحب نوں بینتی کیتی کہ سانوں یادگار دے طور تے کوئی چیز بخشو، جوڑا آدی۔ گورو صاحب نے کہا کہ ایہہ شتیر دے تھلے جہڑا توڑا دتا ہے ایہہ میسری آمد دی تھانوں یاد دویا

کریگا۔ اوہ توڑا اج وی موجود ہے تے
تہم صاحب دے ناں نال پرسدھ ہے۔
اتھوں دا گرو دوارہ کوٹھا صاحب ہی
کہاؤدا آیا ہے، کیونکہ اتھے گورو
صاحب دے ہتھی کوٹھا بنیا سی۔
۱۹۳۱ ای۔ وچ جدوں سائیکل یاتری
اتھے آیا توں اوہو کچا کوٹھا سلامت
سی اتے استھان دا ناں کوٹھا صاحب
ہی سی۔ اتہاسک گرتھیاں وچ اس
نوں کوٹھا صاحب ہی لکھیا ہے۔****
بعد وچ گرسکھاں نے اتھے پکا
استھان بنا دتا ہے تے اوہ توڑا اج وی
گرو دوارہ صاحب وچ سامہیا پیا
ہے۔ پر بندھکان نے ہن استھان دا ناں
تہم صاحب کر دتا ہے۔)

اتھوں دا اک ہور کونک وی پرسدھ
ہے۔

جدوں اکھ دے پھور وچ ہی لاہور
معاملہ تار دتا۔

کیونکہ میاں پنڈ دا لمبڑدار سی تے ہر چھمائی تے اس
نوں لاہور معاملہ تارن جانا پیندا سی۔ جویں کہ اپر آ
چکا ہے بٹالا شہر دی نیہ رکھیاں اجے مسان ۶۵ کو
سال ہی ہوئے سن۔ اجے اتھے کروڑیئے بہاؤ ٹیکس
کلیکٹر دی تھاپنا نہی سی۔ عموماً جدوں
لمبڑدار معاملہ تارن جاندے سن تان اکٹھے ہو کے
جاندے سن۔ حالان کجھ لمبڑاں کول گھوڑیاں وی

ہندیاں سن پر بہتے پیدل ہی جایا
کردے سن تے لاہور جان۔ اُون وچ
دو چار دن لگ ہی جایا کردے سن۔
پاٹھک پڑھ کے حیران ناں ہون بٹالا
توں لاہور لئی ٹانگے ۱۹۶۷ ای تک
عام چلدے ہندے سن۔

اسے طرحاں جدوں گورو صاحب
ادو کے وچ براجے ہوئے سن تان
میاں نوں لمبڑاں دا سنیہا آ گیا کہ
کلہ نوں لاہور روانہ ہونا ہے۔
دوسرے پاسے روز شامی علاقے
دی سنگت جڑدی سی۔ اتے میاں
دھرم سال دا سارا پر بندھ ویکھ
رہا سی جدوں سنگتاں دی آمد
بہت زیادہ سی۔ چودھری نے
جدوں گورو صاحب توں لاہور ول
کوچ کرن دی اجازت منگی تان
گورو صاحب نے کیہا کہ توں
لمبڑداراں نوں جان دے۔ تسی
وکھرے جانا۔

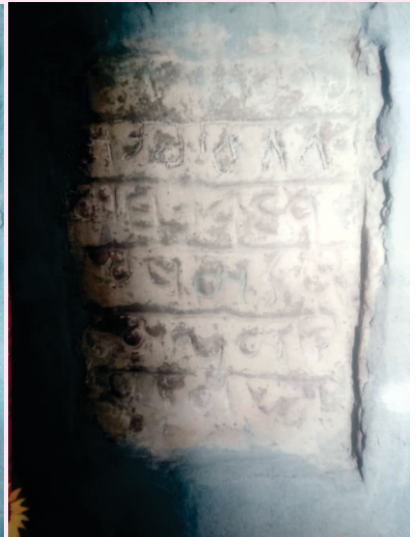

تہم صاحب۔ در اصل ناں ٹھمنی صاحب ہون
چاہیدا ہے۔ کیونکہ ڈھتھ رے کوٹھے دے شکتیر
تھے گورو صاحب نے ٹھمنی دوائی سی۔ اوہ کوٹھا
جو ۴۰۰ سال تک موجود رہا ہے۔

تیسرے دن پھر گورو صاحب نے
چودھری نوں کیہا سو اج تیری
معاملے دی تاریخ ہے تے توں
تیاری کر۔ جدوں میاں اشپرہیاں
دی پوٹلی لے تیار ہو گیا۔ گورو
صاحب نے میاں نوں کیہا تینوں
سریک طور تے یاترا کرن دی
ضرورت نہی بس توں آساڈے
کول بیٹھا، اکھاں میٹ تے ست
کرتار دا جاپ کر۔ میاں گورو
صاحب دے چرناں وچ بیٹھا ست
کرتار ست کرتار اچار رہا سی کہ
گورو صاحب نے اوہدے سرتے ہتھ
رکھیا۔ میاں تان اک طرحاں نال
لاہور بیٹھا سی۔ واری سر اوہوں
دیوان ولوں آواز پئی۔ اس نے
معاملہ تاریا۔

بعد وچ پتہ لگا کہ جویں گورو
صاحب نے میاں دے سر ہتھ رکھیا

سی اوہ لاہور دے دیوانکھانے وچ سی۔ انوں پنڈ
'اچوکے' دے ناں توں ہی آواز پئی تے اس اپنا معاملہ
تاریا۔ اتھے واری اڈیکدے باقی لمبڑدار میاں نوں
ویکھ کے حیران سن کہ ایہہ کدوں تے کاہدے تے اتھے
پہنچ گیا ہے۔ تے پھر جویں گورو صاحب نے اپدیش
کیتا سی میاں نے ست کرتار کیہا تے واپس ادو کے
دھرم سال وچ گورو صاحب دے چرناں وچ بیٹھا سی۔

کیہا جاندا ہے ادوکیا دے اس کھوہ وچ تے سلیکھ بندے سن۔ سائیکل یاتری نے وی تے سلیکھ ہونا
لکھیا ہے۔ ایہہ صلاں گورمکھی لپی دے وکاس دی وڈی کڑی ہے۔ صاف طور دے گورمکھی دا مڈھلا
روپ نظر آؤدا ہے۔ ی تھوڑی محنت کرن تے پڑھن وچ آیا ہے: 'ست کرتار گورو نانک سمبت ۱۶۱۸ ورکھ
ماہ جس دا مطلب ہے ۱۵۶۱ ای۔ بہاؤ گورو امر داس دی گریانی کال دے ویلے ایہہ سل لائی گئی
سی۔ نگر نواسی شاباش دے لایق ہن کہ اوہناں نے ایہہ کھوہ سنبھالن موکے اس دے این اپر گرو دوارہ
صاحب دی عمارت بنا کے کھوہ نوں سدا لئی بچا لیا ہے۔

صلح-ليکھاں والے کھوہ تے گورو گرتھ صاحب دا پرکاش کر دتا گیا ہے۔

مطابق اک
چھیمبے دے
گھر لک گئے
سن۔

او دوں ادو کے
وکھے مکھ
چار گوتان دے
کھتری سی ۱.
بھنڈاری، ۲.
بیری، ۳. چونے
۴. ٹیری۔
انسان دے
بھوکھ بابت
گورو صاحب

نے سہج سبھا
بچن کہے
سن: بھنڈاری

بهر جانگے، بیری پهل جانگے، چونے چنے جانگے تے ٹیری ٹر
جانگے۔ اوہ واک اج ۱۰۰٪ سچ ثابت ہویا ہے۔ ٹیریاں دا
نامو نشان ختم ہو چکا ہے۔ چونے بہت ہی گھٹ بچے
ہن۔ بیری تے بھنڈاری وادھو گنتی وچ بن۔

پنڈ ادو کے وکھے ہی گورو صاحب دی ویاہ موقع
جنڈ دی ٹہنی وڈھن دی رسم ہوئی سی۔

گرو دوارہ کوٹھا صاحب ادو کے دا جدوں ذکر اودا ہے
تاں بیبی گیاتو نوں وی لوک یاد کردے ہن۔ اوہ اس
طرحاں کہ ۱۹۳۵-۳۰ ای دے دنان وچ جدوں گوریاں
دا زور سی تاں ادو کے دا چودھری عیسائی بن گیا۔
کوٹھا صاحب دی دیکھ ریکھ پھر اس موقع پھر

ساڈا اندازہ، اس مصلے تے پور کھوج دی ضرورت ہے۔
گورو صاحب دے پنجاب دے مقامی دوریاں دا سال تہ کرن وچ
وڈی مشکل آ رہی ہے۔ کارن ایہہ کہ پچھلی صدی دوران پنجاب وچ
ناستکواد ودھیا ہے جس کرکے ستھانک لوکان تے مقامی پرمیرا (پتا
پرکھی کتھا-کہانیاں) نجرنداج کرکے کتاباں وچ تے سال منظور کر
لئے۔ دھیان رہے کسے ستھان تے مقامی لوکان جہڑیاں طریقاں
سال سامبھے بندے نے اوہ اتھاس دی نیہ بندے ہن۔ پر بدقسمتی نال
ستھانک لوک، پرمیرا جان وراثت نوں اہمیت نہی دندے آئے جس
کرکے دوریاں دے اصلی سال اتے طریقاں الوپ ہو گئیاں ہن۔
دھیان رہے اتھاس دی سٹنس وچ پرمیرا دا وڈا ستھان بندا ہے۔
اصول ایہہ ہے "پرمیرا نوں سچ جان کے لکھو جتان چر تک تسسی
اوبنوں جھوٹی ثابت کر دیو۔" (---)

اس کرکے ضرورت ہے ستھانک روایتاں نوں سامبھن دی۔ اتھاسکار
تاں کئی ویری سیکڑے میل دور بیٹھا لکھ رہا بندا ہے۔
سانوں پتہ لگا ہے کہ نگر نواسیاں نے پستکان توں پرہاوت ہو کے ہی
گرو دوارہ صاحب دا ناں بدل دتا ہے۔ کیونکہ بھائی قان سنگھ ناہی
استھان دا ناں تھمبھ جو لکھ دتا۔ ایہناں ویران نوں چا پیدا ہے باقی
دے گرتھ وی ویکھ لین۔ نالے سبھ توں وڈی ستھانک روایت ہندی
اندازہ آ ہے۔

۱. گورمکھی لہی دا جنم تے وکاس- جی۔ بی۔ سنگھ۔ ۲. گورمکھی
لہی دا جنم تے وکاس- ڈاکٹر۔ ترلوچن سنگھ بیدی۔

اس چمتکارنے وی علاقے وچ تہلکہ مچا دتا سی۔
اک ہور ساکھی وی اس پنڈ نال سیندھ رکھدی ہے۔
ایتھوں دے اک کھوہ وچ بابے دا وی حصہ!

اک ہور موقعے جدوں ایہہ لمبڑداراں دا پروار پنڈ وچ
کھوہ لوا رہا سسی تاں دن ویلے پتے کے آیا کرن تے
سویرے کھوہ دا ٹوا پوریا ملیا کرے۔ روز رات ڈھگان
ڈگدیاں سن۔ تنگ آ کے اک دن لمبڑ تیسرے پاتشاہ
گورو گورو امر داس صاحب دے حاضر ہوئے اتے فریاد
کیتی کہ کھوہ پٹنا شرع کیتا سی پر رکاوٹاں آئی جا
ربیاں نے۔ گورو صاحب نے ہاسے مخول وچ کہہ دتا کہ
بھائی ٹھیک ہے کھوہ وچ گورو نانک دا حصہ پا دیو
آپے چل پئیگا۔

اوپناں ایسے طرحاں ہی کیتا۔ کھوہ وچ مالکی دیا تے
اٹاں لگیا ہوئیاں سن۔ جتان وچوں دو اج وی سلامت
ہن۔ اک الوپ ہو چکی ہے۔ نگر نواسی سر بھجیت
سنگھ نے سانوں اوپناں پوتر سللیکھاں دیاں
تصویراں بھیجیاں ہن۔ جو صاف طور تے ۱۶ وی صدی
ای۔ دی پراز مہک گورمکھی دا خوبصورت نمونہ
ہن۔ جس دا عبارت کجھ اس پرکار ہے: 'ست کرتار
گورو نانک سبمت ۱۶۱۸ ورکھو۔۔۔ (مطابق ۱۵۶۱
عیسوی)

پنڈ ادو کے دی سکھ اتھاس نال گوڑی سانجھ ہے۔
جدوں گورو پاتشاہ بٹالے ویباہن آئے سن تاں جنج پہلاں
ادو کے پہنچی سی۔ ہو سکدا اتھے گورو صاحب دی
کوئی رستیداری وی ہووے کہ رات نوں جنج اتھے
پہنچ گئی ہووے تے سویرے ڈھکاء کیتا ہووے۔
اتھے ہی گورو صاحب، اوہنیں دنی چل دی اک رسم

گردھام سنگرہ گیانی-۱۸، سائیکل یاتری-۳۴۶، تارہ سنگھ نروتم
۷۰- پیپیی، شمشیر سنگھ اشوک-۱۹

اس استھان دے پرچار لئی پنڈ ادو کے نواسیاں بہت خوبصورت
پرچہ چھپوار کھیا ہے۔ جو بورناں گز استھانان دے پرینکان لئی وی
چانمنارا ہے۔ تڑپیاں ہون دے باوجود ایہہ شلاگھا یوگ اپرالا ہے۔) ہاں
سائیکل یاتری - ۳۴۶ انوسار لمبڑدار دا ناں میاں سی۔ یاد رہے سجت
ناں پنجابی پرمیرا وچ موجود نہی۔ گورو صاحب دے دور وچ میاں
ناں بہت پرچلت ہو رہا سی۔ صاحب نے اس تے کٹاکھ وی کیتا ہے، " گھر
جے تو میر مہیت گھر میا سبھناں جیاں بولی اور تماری ۔۔
صاحب قدرت کون ہماری ۔۔" کہن توں مطلب پاتراں دے ناں جو
سائیکل یاتری وچ آئے ہن اوہ درست ہن۔ پرچے وچ ستھانک ستھانان
بارے زیادہ جانکاری دی ضرورت سی۔)

روایت انوسار لمبڑدار نقدی وچ معاملہ تارن لاہور گیا سی۔ جدوں کہ
مدھکال دے اتھاس انوسار معاملہ جنس وچ لیا جاندا سی۔ ایہہ ایہہ
تاں ہو سکدا ہے جے میاں لمبردار ناں ہو کے کوئی کروڑیا ہووے۔ اس
گل دی سبھہاونا ہے کیونکہ لہور-کلانور- پیرووال وچلے وڈے
ترکونی علاقے وچ کیے ہور حکومتی قصے دا ذکر سانوں نہی ملیا۔
نالے جوہی پچھے آچکا ہے گورو صاحب دا پہلا میل ملاپ ہر تھان
حکمران نال ہی ہندا سی۔ سو سبھہاونا ایہو ہے کہ میاں لمبڑدار ناں
ہو کے کروڑیا جا کوئی مالگزار ہی ہووے۔

اس بابت پنڈ وچ مکان اساری ویلے نکلیاں نیہاں دا ادھنن سہانی
ہو سکدا کہ واقعہ ہی ایہہ پنڈ کیسے ویلے حکومت دا کیندر سی؟

پنڈ

